

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника управління освіти і науки
Волинської державної обласної адміністрації
освіти»

Олександр ТКАЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Державного навчального закладу
«Нововозинський центр професійно-технічної

Валентина ПРИСТУПА

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Рішення
педагогічної ради
Протокол №4
від 26.12.2023 року

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок організації освітнього процесу з використанням сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій дистанційного навчання у Державному навчальному закладі «Нововолинський центр професійно-технічної освіти» (надалі Центр).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту»; наказу МОН України № 903 від 02.12.2004р. «Про затвердження Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах», наказу МОН України №369 від 15.05.2006 р. «Про затвердження тимчасових вимог до педагогічних програмних засобів», наказу МОН України № 466 від 25.04.2013 р. «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», а також Статуту Державного навчального закладу «Нововолинський центр професійно-технічної освіти».

1.3. Цим Положенням повинні керуватись у своїй роботі всі структурні підрозділи Центру.

1.4. **Метою** дистанційного навчання є:

- надання освітніх послуг із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій учням та слухачам;
- організації самостійної роботи учнів та слухачів.

1.5. Основними **завданнями** дистанційного навчання є:

- забезпечення конституційного права громадянам на здобуття освіти незалежно від статі, соціального та майнового стану, роду і характеру занять, стану здоров'я та місця проживання (тимчасового перебування);
- забезпечення якості та ефективності освітнього процесу у разі застосування дистанційної форми як окремої форми навчання або в разі використання дистанційного навчання у освітньому процесі учнів та слухачів у періоди визначені Педагогічною радою Центру, наказом директора закладу освіти;
- розширення можливостей доступу учнів та слухачів до якісного навчання за відповідними освітніми програмами;
- забезпечення індивідуалізації освітнього процесу відповідно до потреб, особливостей і можливостей тих, хто навчається;
- створення додаткових можливостей для спілкування педагогічних працівників центру з учнями та слухачами, а учнів та слухачів – між собою в рамках активного творчого засвоєння програми навчання;
- забезпечення контролю якості освіти та освітньої діяльності.

1.6. У цьому Положенні **терміни і поняття** вживаються у таких значеннях:

- **дистанційне навчання** – процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

– **технології дистанційного навчання** – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання;

– **психолого-педагогічні технології дистанційного навчання** – система засобів та прийомів, послідовне здійснення яких забезпечують виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

– **інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін, а також забезпечення організації та супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

– **веб-середовище дистанційного навчання** – системно організована сукупність веб-ресурсів навчального призначення (дистанційних курсів навчальних дисциплін), програмного забезпечення управління ними та управління дистанційним навчанням;

– **веб-ресурси навчальної дисципліни** – сукупність електронної навчальної інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння дисципліни, яка доступна для студентів, учнів та слухачів через Інтернет, локальну мережу коледжу за допомогою веб-браузера та/або інших програмних засобів;

– **дистанційний курс** – веб-ресурси навчальної дисципліни, об'єднані єдиним педагогічним сценарієм, які призначені для організації індивідуального та групового навчання студентів, учнів та слухачів з використанням технологій дистанційного навчання;

– **суб'єкти дистанційного навчання** – особи, які навчаються (студенти, учні, слухачі), та особи, які забезпечують дистанційне навчання (педагогічні працівники, адміністратори, методисти тощо);

– **викладач-розробник курсу та організатор (консультант) дистанційного навчання** – викладач, який відповідає за проведення таких занять;

– **асинхронний режим дистанційного навчання** – взаємодія студентів, учнів та слухачів з викладачами (методистами, адміністраторами) із затримкою в часі з використанням електронної пошти, форумів, соціальних мереж тощо;

– **синхронний режим дистанційного навчання** – дистанційна взаємодія студентів, учнів та слухачів з викладачами, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (час, аудіо-, відео конференції, соціальні мережі тощо);

– **система управління веб-ресурсами навчальної дисципліни** – сукупність програмних засобів для створення, збереження, накопичення та передавання веб-ресурсів студентам (слухачам), а також забезпечення доступу суб'єктів дистанційного навчання (викладачів, адміністраторів, методистів, розробників веб-ресурсів) до цих веб-ресурсів;

– **система управління дистанційним навчанням** – сукупність програмних засобів, призначених для організації дистанційного навчання та контролю за ним.

1.7. Суб'єктами дистанційного навчання є: учень, слухач; асистент; викладач; **тьютор; менеджер**.

Учні, слухачі – особи з числа громадян України, які проживають (тимчасово знаходяться) у будь-якому місці України або за її межами, які навчаються в закладі освіти за програмами освітньо-кваліфікаційних рівнів кваліфікований робітник.

Вимогами до учнів та слухачів, що проходять навчання з використанням дистанційних технологій, є:

– вміння користуватись комп'ютером і сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями на рівні, яке уможливорює виконання учнями та слухачами усіх необхідних елементів навчання з використанням технологій дистанційного навчання (що може бути перевірено за допомогою тестування до початку навчання з використанням технологій дистанційного навчання);

– наявність в учнів та слухачів доступу до Інтернет та веб-сервісів, які забезпечують участь у освітньому процесі в синхронному і асинхронному режимах.

Викладач – педагогічний працівник, який за згодою Центру може забезпечувати освітній процес в частині своїх функціональних обов'язків, перебуваючи у будь-якому місці України або за її межами, у разі наявності телекомунікаційного зв'язку із Центром та учнями, слухачами.

Викладач є відповідальним за проведення лекційних, практичних чи лабораторних занять відповідно до педагогічного навантаження, а також є керівником курсових, дипломних робіт.

Викладач, як учасник дистанційного навчання має право створювати, редагувати та викладати дистанційні курси, оцінювати учнів та слухачів за результатами виконаних завдань практичних та лабораторних занять, завдань, тестів.

Менеджер – відповідальний за дистанційне навчання в Центрі, призначений наказом директора Центру.

До обов'язків менеджера входить організація процесу доступу та облік користувачів системи дистанційного навчання, отримання викладачами центру логінів та паролів у відповідності до їх посадових повноважень та кодів доступу для учнів та слухачів. Менеджер відслідковує підготовку веб-матеріалів викладачами закладу освіти та наповнення дистанційних курсів дисциплін.

Тьютор відповідає за проведення занять з учнями. У разі необхідності тьютор надає консультації для викладачів щодо особливостей створення, редагування та наповнення дистанційних курсів.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційне навчання в Центрі реалізується на он-лайн платформі G Suite for Education, в яку входить додаток Google Classroom таким чином:

- використанням технологій дистанційного навчання у освітньому процесі учнів та слухачів денної форми навчання у періоди, визначені Педагогічною радою Центру;

2.2. Дистанційне навчання в Центрі здійснюється за всіма освітньо-професійними ступенями та освітньо-кваліфікаційними рівнями підготовки, за якими Центр надає освітні послуги.

2.3. Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін, предметів, необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається Центром залежно від профілю підготовки. Для забезпечення дистанційного навчання учнів та слухачів Центр може користуватись власними веб-ресурсами, створеними викладачами Центру, або використовувати інші веб-ресурси.

2.4. Перевірка веб-ресурсів здійснюється директором Центру, заступником з навчально-виробничої роботи, методистами.

2.5. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на дистанційні курси, розроблені працівниками Центру у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання, належать цим працівникам.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Дистанційне навчання нормативно забезпечено Законами України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативними актами, наведеними у п.1.2. даного Положення, що стали основою для його розроблення.

3.2. Якість навчання з використанням технологій дистанційного навчання забезпечується належним рівнем кадрового, нормативного, організаційно-управлінського, науково-методичного, системотехнічного, матеріально-технічного та фінансового забезпечення.

3.3. Організаційно-управлінське забезпечення передбачає використання технологій дистанційного навчання за усіма дисциплінами, предметами та видами навчальної діяльності учнів та слухачів відповідно до навчальних планів підготовки кваліфікованих робітників.

3.4. У освітньому процесі можуть використовуватись такі окремі технології дистанційного навчання:

- читання лекцій, проведення уроків в режимі відео-конференції;
- самостійне вивчення лекційних матеріалів з використанням дистанційних курсів;
- проведення теоретичних, лабораторних, практичних і семінарських занять, виробничого навчання (в окремих випадках) в асинхронному і синхронному режимах з використанням тренажерів (віртуальних лабораторних робіт та ін.);
- виконання індивідуальних робіт (контрольних завдань) з консультуванням викладачами в асинхронному та синхронному режимах;
- самоконтроль, поточний контроль знань учнів та слухачів з використанням електронних тестів, підсумковий контроль.

3.5. Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання організовується відповідно до чинних Статуту та положень Центру і таких вимог:

- кожна навчальна дисципліна, предмет мають бути забезпечені веб-ресурсами, схваленими методичними (випусковими) комісіями, за якими закріплено викладання предмету.
- використання технологій дистанційного навчання у освітньому процесі не потребує змін освітніх навчальних програм (навчальних планів).
- робочих освітніх програм навчальних предметів та робочого навчального плану.
- учням, слухачам має бути забезпечена можливість оперативного зворотного зв'язку з викладачем за допомогою таких форм веб-спілкування: форуми, чати, повідомлення тощо.
- контрольні заходи з оцінювання знань учнів та слухачів, у т.ч. написання контрольних робіт, усне опитування, тестування, виконання контрольних завдань тощо, можуть здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференцзв'язку – за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається.

3.6. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

3.6.1. Методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно- комунікаційних технологій дистанційного навчання.

Методичні рекомендації щодо використання веб-ресурсів повинні містити таку інформацію:

- як, у якій послідовності та в які терміни вивчати даний дистанційний курс,
- спосіб виконання лабораторних робіт з дисципліни,
- умови проходження проміжного та підсумкового оцінювання знань,
- критерії оцінювання результатів навчання.

3.6.2. Критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання.

3.6.3. Змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану підготовки.

3.6.4. Лекційний матеріал:

- у текстовому вигляді з графіками, малюнками та таблицями;
- у вигляді відеоматеріалів;
- у вигляді презентацій (з аудіо-супроводом чи без нього).

3.6.5. Тести для усіх видів контролю рівня знань (самоконтроль, поточний і підсумковий контроль).

3.6.6. Практичні завдання з рекомендаціями щодо їх виконання.

3.6.7. Віртуальні лабораторні роботи відповідно до навчального плану з рекомендаціями щодо їх виконання.

3.6.8. Глосарій термінів навчального матеріалу.

3.6.9. Бібліографія та посилання на електронні бібліотеки.

3.7. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

3.7.1. Апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцзв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального

призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

3.7.2. Інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів не менше 10 Мб/с, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Центру цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

3.7.3. Програмне забезпечення загального та спеціального призначення, у т. ч. для осіб з особливими потребами, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

3.7.4. Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

3.8. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення дистанційного навчання, необхідне для створення і підтримання веб-середовища, здійснюється придбанням, встановленням і обслуговуванням комп'ютерної техніки і засобів комунікації.

3.9. У дистанційному навчанні використовуються матеріально-технічна база Центру, а також особисті апаратні засоби учнів та слухачів. Придбання і обслуговування апаратних засобів, інформаційно-комунікаційне забезпечення доступу до Інтернет та веб-ресурсів, які забезпечують участь у дистанційному освітньому процесі в синхронному чи асинхронному режимах, здійснюється за рахунок коштів, а саме: центру, педагогічних працівників, учнів та слухачів.

3.10. Розроблення веб-ресурсів відбувається за рахунок коштів Центру.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. В Центрі використання технологій дистанційного навчання організовується для:

- учнів та слухачів денної форми навчання у періоди, визначені педагогічною радою або наказом директора Центру, а також для самостійної роботи;
- осіб з особливими потребами;
- осіб, які бажають отримати додаткові знання паралельно з навчанням в Центрі;
- учнів та слухачів Центру, які тимчасово або постійно проживають за кордоном;
- навчання дорослого населення;
- педагогічних працівників, що підвищують кваліфікацію.

4.2. Технології дистанційного навчання в Центрі можуть використовуватися для вивчення додаткових (факультативних) дисциплін; навчання учнів та слухачів під час хвороби; отриманні консультацій, методичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів тощо.

4.3. Відповідно до рішення педагогічної ради Центру освітній процес в закладі освіти здійснюється дистанційно за професіями за якими Центр надає освітні послуги.

4.4. Дистанційне навчання відбувається відповідно до календарного графіка освітнього процесу в Центрі. Графіки освітнього процесу можуть змінюватися у зв'язку з виробничою необхідністю.

4.5. Основою дистанційного навчання є робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників.

4.6. Додатковими вимогами до учнів та слухачів для реалізації дистанційного навчання є:

- наявність доступу до Інтернет та веб-серверів, які забезпечують участь у освітньому процесі в синхронному та асинхронному режимах;
- вміння користуватись сучасними інформаційними та телекомунікаційними технологіями на рівні, що забезпечує ефективність дистанційного навчання.

4.7. Перед початком дистанційного навчання учню та слухачу надається код доступу для санкціонованого входу до системи дистанційного навчання.

4.8. Кожен учень та слухач отримує перелік навчальних предметів, вивчення яких передбачено протягом дистанційного навчання, та можливість доступу до дистанційних курсів.

4.9. Розроблені дистанційні курси розміщуються на веб-сайті Центру.

4.10. Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота, навчальні заняття, практична підготовка, контрольні заходи тощо.

4.11. Основною формою організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання є самостійна робота. Вимоги щодо самостійного вивчення

навчального матеріалу з конкретного навчального предмету визначаються робочою програмою навчального предмету, методичними вказівками, інструкціями й завданнями, які містяться в дистанційному курсі.

Самостійна робота учнів та слухачів включає також:

- виконання контрольних робіт, розрахункових завдань, складання тестів тощо;
- написання тематичних рефератів;
- роботу з інтерактивними підручниками, навчально-методичними матеріалами, у тому числі з мережевими або автономними мультимедійними електронними підручниками, практикумами;
- роботу з базами даних віддаленого доступу.

4.12. Самостійне вивчення матеріалів забезпечується наданням учням, слухачам доступу до дистанційних навчальних курсів та предметів через мережу Інтернет.

4.13. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою є: лекції, семінари, теоретичні, практичні та лабораторні заняття, уроки виробничого навчання (в окремих випадках), консультації.

4.14. Лекції, консультації, семінари проводяться, з учнями, слухачами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

4.15. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання забезпечується передачею відео-, аудіо, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

4.16. Виконання практичних (контрольних) робіт відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання, які визначаються робочою програмою навчального предмета, можуть виконуватись у синхронному режимі.

4.17. Лабораторне заняття проводиться очно в лабораторіях, або дистанційно з використанням комп'ютерної техніки.

4.18. До інших видів навчальних занять можуть відноситись ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальних предметів.

4.19. Консультації учнів та слухачів викладачами, а саме: відповіді на конкретні питання, пояснення певних теоретичних положень, аспектів їх практичного застосування, пояснення щодо виконання індивідуальних завдань тощо, – можуть бути індивідуальними, як правило, з використанням засобів телекомунікації, або груповими (відео-конференції, чат, форум тощо).

4.20. Індивідуальні завдання (письмові роботи, реферати) виконуються відповідно до навчального плану.

4.21. Контрольні заходи за дистанційною формою навчання передбачають: самоконтроль, поточний та підсумковий контроль.

4.22. Самоконтроль є первинною формою контролю знань учнів та слухачів, який обов'язково забезпечується структурою й організацією будь-якого дистанційного курсу.

4.23. Оцінювання результатів тестування у разі поточного контролю відбувається у двох режимах: автоматизовано і безпосередньо викладачем.

Проведення поточного контролю успішності допускається за допомогою:

- прямого спілкування з викладачем у синхронному режимі з використанням інформаційно-телекомунікаційних засобів;
- автоматизованих тестувальних комплексів;
- перевірки індивідуальних завдань.

4.24. Підсумковий контроль проводиться викладачами після завершення учнями, слухачами дистанційного навчання, виконання практичних і лабораторних завдань, контрольних робіт за затвердженим розкладом з використанням усного чи письмового опитування та/або тестування. Враховуються також результати поточного контролю знань учнів та слухачів, виконання ними індивідуальних завдань.

4.27. Усі контрольні заходи можуть здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференцзв'язку за умови забезпечення аутентифікації учня, слухача.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Зміни та доповнення до Положення про дистанційне навчання у Державному навчальному закладі «Нововолинський центр професійно-технічної освіти» затверджуються педагогічною радою Центру, є невід'ємною частиною Статуту і мають однакову з ним юридичну силу.